

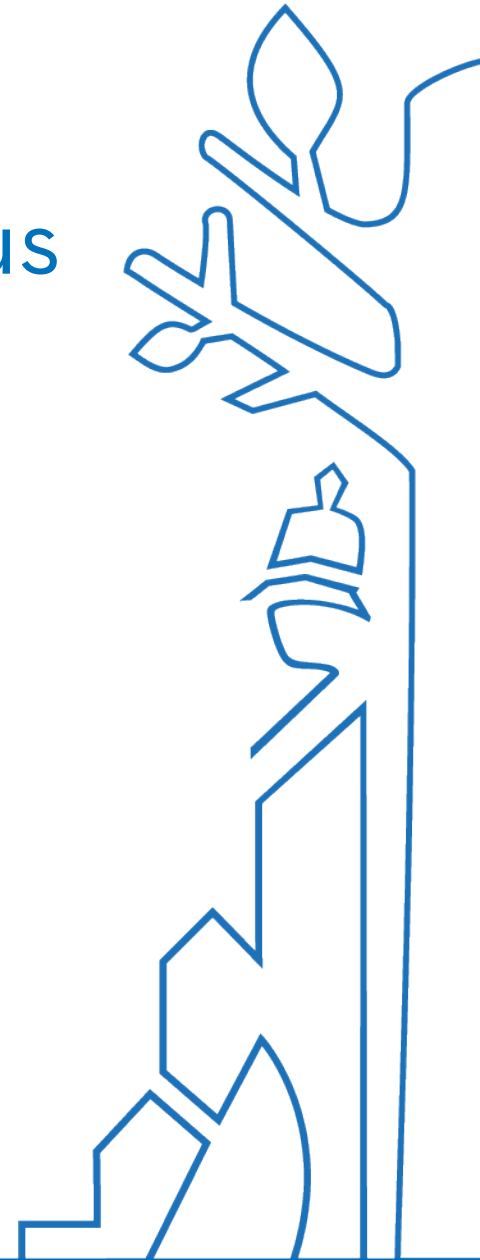
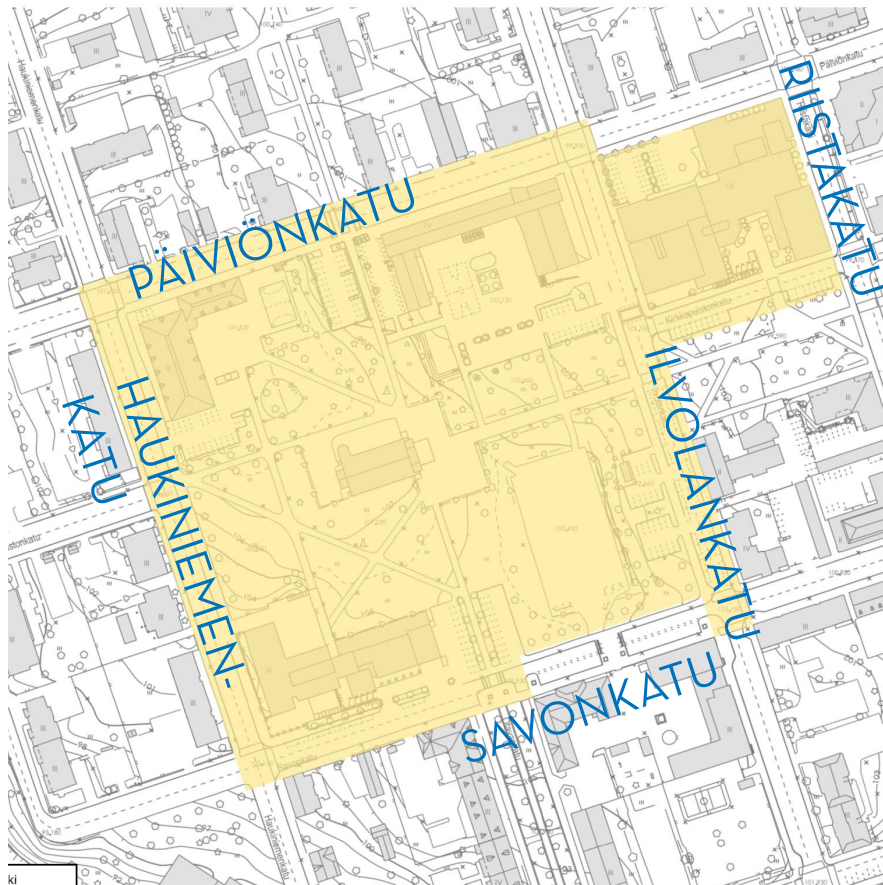
Kaavaluonnoksen esittelytilaisuus: Kirkkoaukio ja kulttuurikeskus

7.12.2023

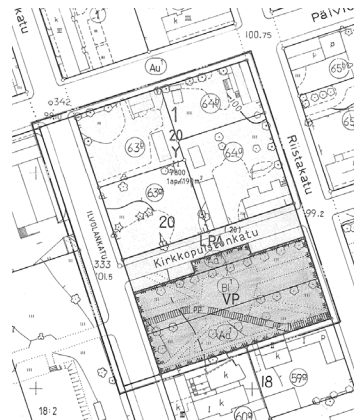
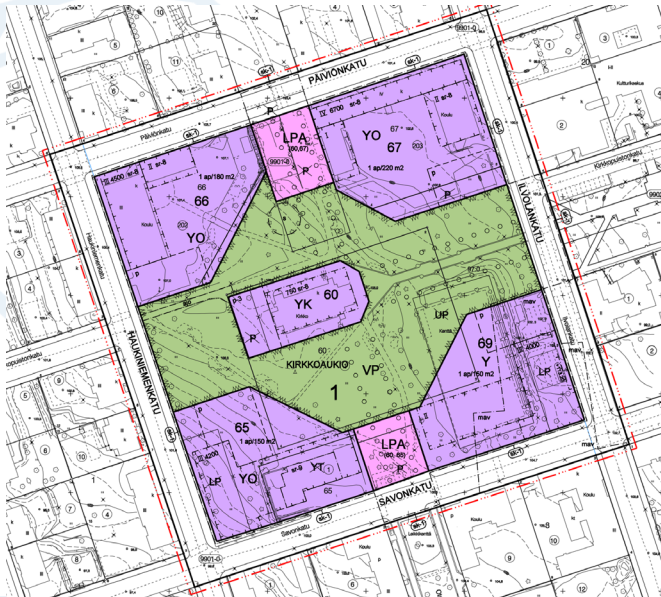
Tervetuloa!

Asemakaavan muutos: Kirkkoaukio ja kulttuurikeskus

Kaavan muuttamisen tarve

- Voimassa olleet asemakaavat asetettu rakennuskieltoon kaavan vanhentuneisuuden vuoksi. Kaavamuutoksella selvitetään etenkin kulttuuriympäristön arvot.
- Kirkonmäen asemakaava on vuodelta 2001 ja kulttuurikeskuksen vuodelta 1985. Kirkkoaukio on saanut valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö- statuksen kaavan vahvistumisen jälkeen. Kulttuurikeskuksen asemakaava on ajalta ennen kulttuurikeskuksen rakentamista.

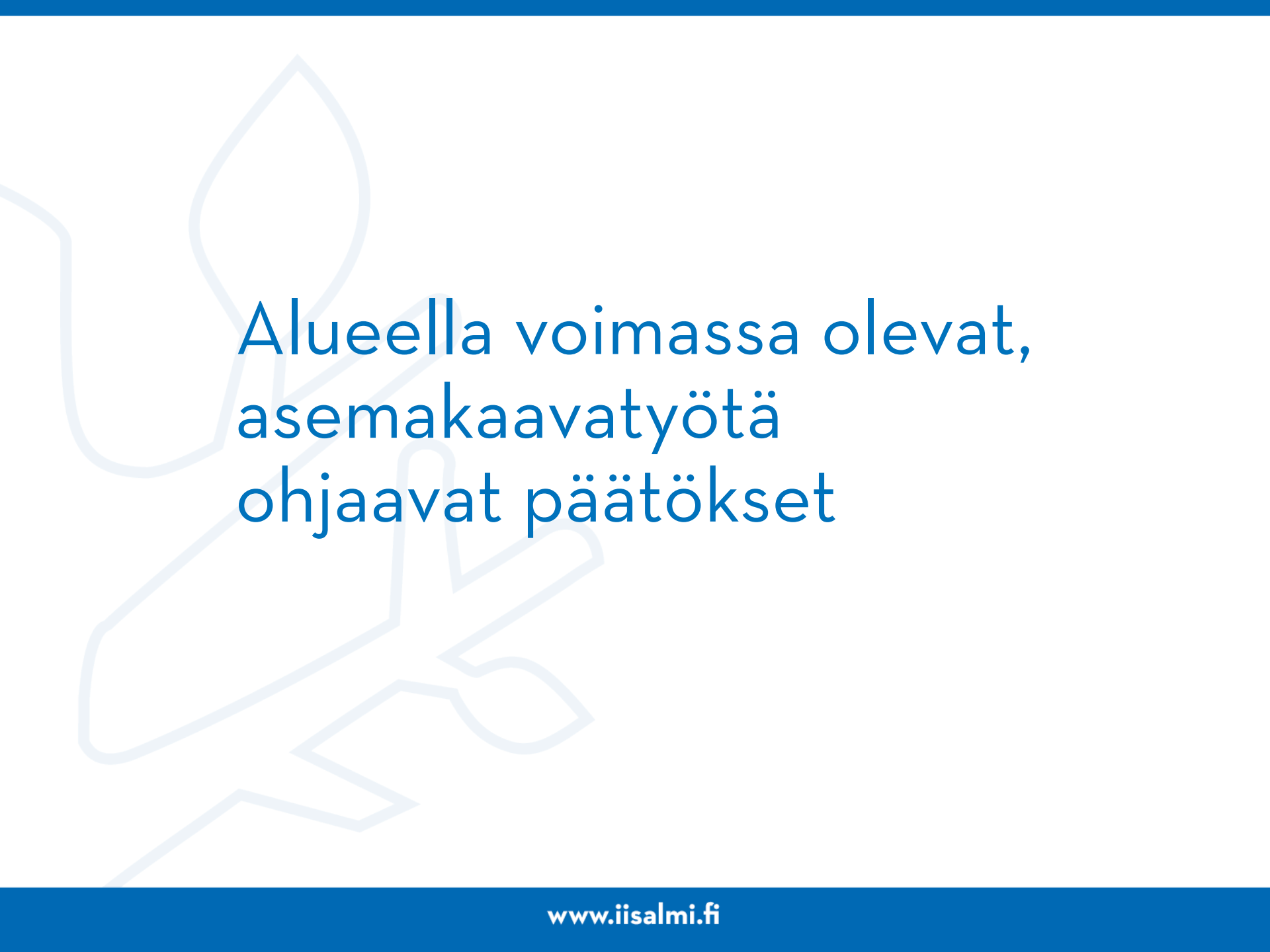

Kaavaote vuodelta: 1985

Kaavaote vuodelta: 2001

Hankkeen aikataulu

- Tavoiteaikataulu:
 - Oas nähtävillä 9/2023
 - kaavaluonnos 10-12/2023
 - Tekninen lautakunta käsitteli 15.11.2023
 - **Nähtävillä 27.11.-29.12.2023, kannanotot tuona aikana**
 - Kaavaehdotus alkuvuodesta 2024
 - Kaavan hyväksymiskäsittely 2024
- Kaava-aineistot nähtävillä kaupungintalolla ja www.iisalmi.fi/kaavoitus sivustolla.

Alueella voimassa olevat,
asemakaavatyötä
ohjaavat päätökset

RKY: Kirkkoaukio ja puistoakselit

(Lähde Museovirasto)

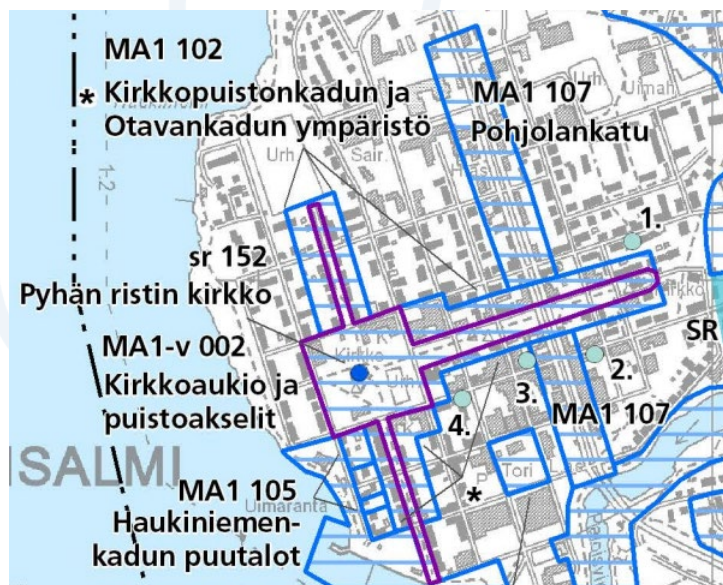
- Iisalmen kaupunki esitti Kirkkoaukion ja puistoakselit valtakunnallisesti arvokkaaksi rakennetuksi ympäristöksi.
- Valtioneuvoston päätös asiasta saatiin ensimmäisen kerran vuonna 2003 (RKY).

Siirry Museoviraston valtakunnalliseen karttapalveluun: [Iisalmen kirkkoaukio ja puistoakselit](#)

Monumentaaliaukion arvoa korostavat sitä ympäröivien korttelien merkkirakennukset, itäpuolella arkkitehtitoimisto Ström & Tuomiston suunnittelema seurakuntatalo (1960) ja arkkitehti Pekka Pitkäsen kulttuurikeskus (1989) sekä eteläpuolella arkkitehti Wivi Lönnin (1908) suunnittelema Otavan koulu ja arkkitehti Eino Pitkäsen funktionalistinen Keskustan koulu (1939).

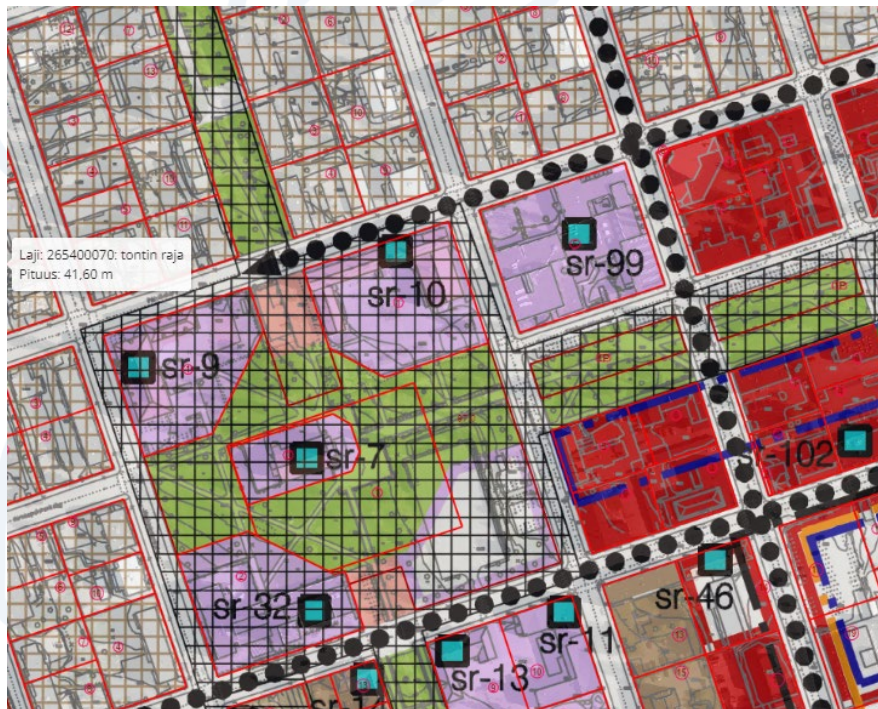
Pohjois-Savon Maakuntakaava

Suunnittelumääräys: Alueen tai kohteen suunnittelussa on otettava huomioon rakennetun kulttuuriympäristön kokonaisuudet ja ominaislaatu. Alueen tai kohteen erityispiirteitä tulee vaalia. Valtakunnallisesti merkittävien alueiden (MA1-v, ma1-v) suunnittelussa on pyydettävä lausunto alueelliselta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ja museoviranomaisilta.

MA1 21.102	Kirkkopuistonkadun ja Otavankadun ympäristö	R, H, M; Pyhän ristin kirkko, lukio, Juhani Ahon yläaste, ala-aste, Otava I, Otava II, Lumakeskus, Seurakuntatalo, Kulttuurikeskus, Kirkkopuiston kiosk, Teatterin talo, Nuorisotalo, Kirkkopuiston päiväkot, Ortodoksinen kirkko, Korolaisen talo
------------	---	--

Iisalmen keskustaseudun osayleiskaava (kaupunginvaltuusto 2007)

Suojeltava rakennus.

Rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti tai kaupunkikuvallisesti arvokas rakennus, jonka purkaminen on maankäyttö- ja rakennuslain 41 § 2 mom:n nojalla kielletty. Rakennuksen ulkoasua ei saa muuttaa siten, että sen rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti arvokas tai kaupunkimiljöönsä kannalta arvokas luonne turmeltuu. Suojelutavoitteet toteutetaan asemakaavalla. Yleiskaavan suojelumääräys ohjaa asemakaavojen muutoksia. Asemakaava-alueen ulkopuolella suojelutavoitteet voidaan toteuttaa erillispäätöksin.

Iisalmen kaupungin arvottamistyöryhmä 2006 ja 2021

Iisalmen kulttuurikeskus

Kirkkopuistonkatu 9

Rakennusvuosi: 1989

Suunnittelija: arkkitehti Pekka Pitkänen

(L,E,K) (M,H,R)

Arvo suuri

Massoittelu, mittakaava

Kaupunkilaisten olohuone

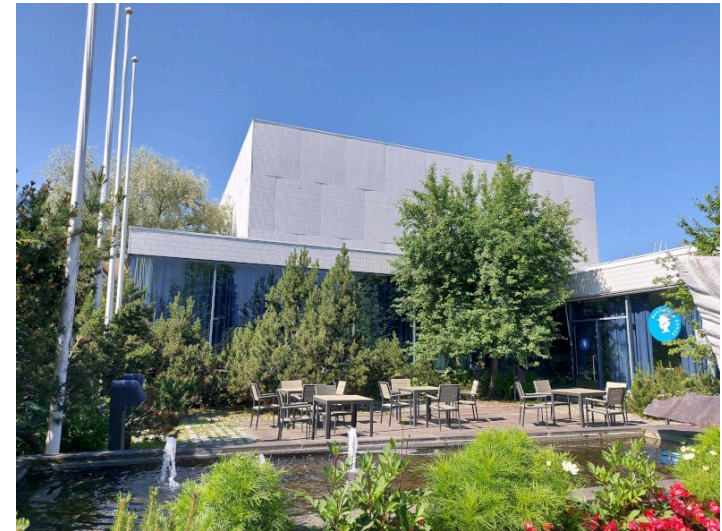
Osoitettu
suojeltavaksi
maakuntakaavassa
ja yleiskaavassa.

Arvotettu kultt.hist.
arvoltaan suureksi
vuonna 2006.

Selvitys kulttuurikeskuksen rakennushistoriasta (2023)

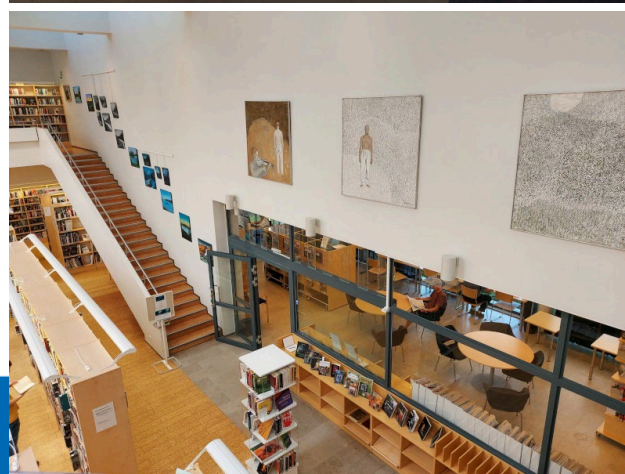
1/3

- Kulttuurikeskus rakentui arkkitehtuurikilpailun voittajatyönä. Arvostelussa korostettu muun muassa seuraavia asioita:
- *Ehdotus on arkkitehtoniselta otteeltaan korkealuokkainen ja huolella tutkittu. Rakennuksessa on selkeä runkojärjestelmä ja **toimintojen perusjäsentely kortteliin on erittäin onnistunut. Keskeisten aulatilojen sijoittaminen rakennuksen eri suunnilta tulevien ihmisvirtojen risteyskohtaan on ollut oikea.***
- *Pääsisäntulo rakennukseen on ratkaistu kauniisti Kirkkopuistonkadun puoleiselta **aukiopihalta, jonka ympärille lämpö, kahvio ja lukutilat sijoittuvat.** Pihatila jää kuitenkin ulkotilaisuuksia ajatellen ahtaaksi.*
- ***Julkisivut** ovat yksinkertaisin keinoin jäsennöity suhteiltaan varmoiksi ja kauniiksi.*

Selvitys kulttuurikeskuksen rakennushistoriasta (2023) 2/3

- Rakennuksen **pohjaratkaisu on erittäin selkeä ja mahdollistaa toiminnot vaihtuvissa käyttötilanteissa. Sisätilojen arkkitehtoninen kokonaisuus ja omaleimaisuus on merkityksellistä etenkin aula- ja lämpiötilojen ratkaisussa.**
- **Keskeinen aulatila** on kooltaan luonteva ja muodoltaan kodikas ja ystävällinen. Muodostetuissa tiloissa on paljon kauniita osaratkaisuja. **Salit lämpiöineen** on ratkaistu miellyttävästi ja yhteisine aputiloineen muodostavat toimivan kokonaisuuden. Etenkin **kahvion sijoituspaikkaa** on pidetty tärkeänä toimintoja yhdistävänä toimintona.
- **Kirjastoratkaisu on erittäin ansiokas.** Kirjaston edes osittaista kokemista aulatiloista on pidetty myönteisenä.

Selvitys kulttuurikeskuksen rakennushistoriasta (2023) ^{3/3}

- Rakennus on säilynyt pitkälti alkuperäisenä.
- Rakennus edustaa modernistista arkkitehtuuria. Tätä tyyliasuuntaa kuvaavat mm. selkeän ja suorakulmaisen muotokielen käyttäminen, valkoinen väri, puhtaaksivaletun betonin käyttäminen sekä pelkistäminen.
- Arkkitehti Pekka Pitkänen itse laski Iisalmen kulttuurikeskuksen päätöidensä joukkoon. Pekka Pitkänen (1927–2018) oli keskeinen sodanjälkeisen suomalaisen modernismin arkkitehti. Pitkänen suunnitteli mm. kirkkoja, liikerakennuksia, asuinkerrostaloja ja julkisia rakennuksia. Lisäksi Pitkänen suunnitteli laajennuksia ja peruskorjauksia, kuten eduskuntatalon laajennuksen ja Turun tuomiokirkon peruskorjauksen.
- Pitkänen sai rakentamisen ja kaupunkisuunnittelun valtion palkinnot tunnustuksena pitkäaikaisesta, laaja-alaisesta ja laadukkaasta työstä arkkitehtina. Hän sai myös professorin arvonimen.
- Pitkäsen arkkitehtuurille tyypillistä ovat mm. julkisivujen selkeä jäsentely, sisätilojen harkittu värien käyttö sekä taitava luonnonvalon hyödyntäminen.

Kaavaluonnos

Y	Yleisten rakennusten korttelialue.	Poikkiviiva osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu.
YO	Opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue.	Kaupunginosa numero.
YK	Kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialue.	Korttelin numero.
VP	Puisto.	Ohjeellisen tontin numero.
LPA	Autopaikkojen korttelialue.	Kadun, tien, kataukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.
	3 metriä kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.	Rakennusoikeus kerrosalanelimetreinä.
	Korttelin, kortteliosan ja alueen raja.	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.
	Osa-alueen raja.	Rakennuksen julkisivupinnan ja vesikaton leikkauksen ylin korkeusasema.
	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.	Rakennusala.
		Maanalaisten väestönsuojaksi tarkoitettu tila.

Säilytettävä/istutettava puuri.	Kirkkoaukioa avoimen maiseman erityispiirteet tulee säilyttää. Maisemaa tulee hoitaa pääosin avoimena. Kulkuväylä, pinta, materiaaleja, rakenteita ja istutuksia tulee hoitaa ja tarvittaessa uudistaa siten, että kokonaisuuden kulttuurihistoriallinen arvo säilyy. Toimenpiteiden tulee perustua alueen koskevien suunnitelmien, toteutuksen ja säilyneisyyden tuntemukseen.
Katu.	Kirkon itäpäädyssä tulee säilyttää aukio (s-1).
Ajoyhteys.	AUTOAPAKKOJA JA PYSÄKÖINTIÄ KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET
Yleiselle jalankululle varattu alueen osa.	Y- ja YO-korttelialueilla autopaikkoja tulee toteuttaa 1 ap / 200 k-m ² .
Ohjeellinen pysäköimispaikka.	Y-korttelialueilla autopaikkoja saa sijoittaa rakennuksen 1. kerrokseen ja ne saa toteuttaa asemakaavassa merkittyyn rakennusoikeuden kuulumattomana.
Ohjeellinen pysäköimispaikka, jolle saa sijoittaa toimintaan liittyvät huollon ja liikunnesuhteisten pysäköintipaikat.	Y- ja YO-korttelialueilla auton säilytystä varten saa rakentaa maanalaista tiloja ja ne voidaan toteuttaa myös rakennusalan ulkopuolella.
Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	Kortteilla 3 ja 67 LPA-alueille osoitettujen korttelien autopaikat voivat olla päällekkäisvarauksia, koska autopaikkojen käyttö tulee olemaan entaikaista pysäköintin oikeutettujen korttelien käyttötarpeesta johtuen.
Sulussa olevat numerot osoittavat korttelitontit, joiden autopaikkoja saa alueelle sijoittaa.	TONTTIJAKO
Säilytettävä alueen osa.	Alueella noudatetaan olemassa olevaa tonttijakoa / laaditaan erillinen tonttijako.
Ohjeellinen säilytettävä alueen osa.	
Suojeltava rakennus.	
Valtakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksessa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen rakennustaiteellisesti arvokas tai kaupunkikuvan kannalta merkittävä luonne säilyy. Korjaus- ja muutostöimenneistä tulee pyytää museoviranomaisen lausunto.	
Suojeltava rakennus.	
Maakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksessa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen rakennustaiteellisesti arvokas tai kaupunkikuvan kannalta merkittävä luonne säilyy. Korjaus- ja muutostöimenneistä tulee pyytää museoviranomaisen lausunto.	
Kaupunki- tai kylävaltuustolle tarkoitettu alue tai alueen osa.	
Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.	

YLEISMÄÄRÄYKSET

KORTTELIA 3 KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

Tontilla 13 LUMA-keskuksen uudemman osan, eli sr-merkintään kuuluttamattoman osan, osalta rakennukseen kohdistuvat muutostyöt tulee sopeuttaa osaksi rakennuksen arkkitehtuuria massoitettuihin, muutoksiin, materiaaleihin sekä värikyteen osalta.

KORTTELIA 20 KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

Kulttuurikeskuksen suojeltavissa sisätiloissa ovat säilyttävät (117,121) keskeiset aulat ja lämpötilat (101,102,103,104,114,192), kahvio (111-113) sekä keskeiset kirjastotilat (152-154,158,251-252). Suojeltavissa sisätiloissa suojella koskee tilojen periaatteita ja aukiota. Aula-, kahvio- ja lämpötilojen osalta suojella koskee myös tilitys- ja seinämateriaaleja. Tarvittaessa näitä materiaaleja on mahdollista uusita alkuperäistä materiaalia mahdollisimman hyvin vastaavalla materiaalilla. Aula- ja lämpötilojen alkuperäiset kinteät kalusteet ja salkitilojen padovet tulee pyrkiä säilyttämään. Kirjaston tilassa 158 suojella koskee aukiota kattoikkunoiden osalta. Pohjoisen aulan (192) osalta suojella koskee portaita kaksikerroksista osuutta siten, että sen avoin tilallinen luonne säilyy. Numerot viittaavat huononumeroihin.

Kulttuurikeskuksen eteläpuolisen sisäkäytävien jäsentely tulee säilyttää.

KIRKKOAUKIOJA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET (KORTTELIT 3, 60 JA 67 sekä niiden välisen puistolue (VP))

Kirkkoaukion korttelialueelle tulee laatia erilliset aukiosuunnitelmaa tukevat pihasuunnitelmat, joissa pihä-alueet, joita ei rakenneta eikä käytetä pysäköintinä, tulee rakentaa puistoimaisesti välittömästi aukiosuunnitelmaan liittyen. Myös pysäköintin käytettävät alueet tulee jäsentää selkeästi ja sopeuttaa ympäristöön, osana aukiosuunnitelmaa.

Kirkkoaukion alueelle tulevien uudisrakennusten, rakennelmien ja rakenteiden sekä maaston pinnamuutosten ja korkeusarvojen tulee sopeutua aukion muihin rakennuksiin ja ympäröivään kaupunkirakenteeseen sekä huomioida alueen maisemalliset ja kulttuurihistorialliset arvot, kuten alueen funktionaaliset suunnitteluperiaatteet.

IISALMI

140 385 Kirkkoaukio ja kulttuurikeskus

ASEMAKAAVAN MUUTOS KOSKEE Iisalmen kaupungin 1. kaupunginosan kortteleita 20, 60, 65-67 ja 69 sekä niihin rajautuvia puisto- ja katualueita.

ASEMAKAAVAN MUUTOKSELLA MUODOSTUU Iisalmen kaupungin 1. kaupunginosan kortti 3 (osa), 20, 60, 67, 150 ja 151 sekä puisto- ja katualueita.

LUONNOS

Käsittelyvaiheet ja päivämäärät:

Ilmoitus virheilmoitusta 08.09.2023
OAS nähtävillä aikaa 11.09.2023
OAS nähtävillä päättyy 29.09.2023
Tekninen lautakunta 15.11.2023

 IISALMIEN KAUPUNKI TEKNINEN TOIMIALA	1:1000
Suunnittelija: Hannele Kelavuo Pihittäjä: Hei Kähti	
Pohjakartan koordinaattijärjestelmä: ETRS-GK27, koordinaattijärjestelmä: N2000. Pohjakartta tähtäys MRL, s- ja m-alueet valmiina.	Iisalmissa
määrittäjä: Arttu Haanketo	asemakaava-arkkitehti: Hannele Kelavuo